

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 11.12.2014

C(2014) 9845 final

Eesti Tehnilise Järelevalve Amet
(TJA)

Sõle 23A
10614 Tallinn
Eesti

Kontaktisik:
hr Raigo Uukkivi,
peadirektor

Faks: +372 667 2001

Teema: Komisjoni otsus seoses juhtumiga EE/2014/1675: Eestis kvaliteetse juurdepääsu hulgiteenuse pakkumine kindlaksmääratud asukohas

Märkused vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ artikli 7 lõikele 3

I. MENETLUS

Komisjon registreeris 12. novembril 2014 Eesti riigi reguleeriva asutuse Eesti Tehnilise Järelevalve Ameti (edaspidi „TJA”) teate,¹ mis käsitles kindlaksmääratud asukohas kvaliteetse juurdepääsu pakkumise hulgiturgu² Eestis.

Riigisisene konsulteerimine³ toimus 9. oktoobrist 2014 kuni 10. novembrini 2014.

18. novembril 2014 saadeti TJA-le teabenõue,⁴ millele saadi vastus 24. novembril 2014.

Raamdirektiivi artikli 7 lõike 3 kohaselt võivad riikide reguleerivad asutused, elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja komisjon esitada asjaomasele reguleerivale asutusele arvamusi teatatud kavandatud meetme kohta.

II. KAVANDATUD MEETME KIRJELDUS

II.1. Taust

Eesti püsiliinide lõppsegmentide hulgituru⁵ kohta on komisjonile esitatud teavet juhtumi

---

¹ Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv)) (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33), muudetud direktiiviga 2009/140/EÜ (ELT L 337, 18.12.2009, lk 37) ja määrusega (EÜ) nr 544/2009 (ELT L 167, 29.6.2009, lk 12)) artiklile 7.

² Vastab turule 4 vastavalt komisjoni 9. oktoobri 2014. aasta soovitusel 2014/710/EÜ elektroonilise side sektori asjaomaste toote- ja teenuseturgude kohta, mis vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta) vajavad eelnevat reguleerimist (soovitus asjaomaste turgude kohta), ELT L 295, 11.10.2014, lk 79.

³ Vastavalt raamdirektiivi artiklile 6.

⁴ Vastavalt raamdirektiivi artikli 5 lõikele 2.

⁵ Vastab turule 6 komisjoni eelmises, 17. detsembri 2007. aasta soovitusel 2007/879/EÜ elektroonilise Commission européenne/Europese Commissie, 1049 Bruxelles/Brussel, BELGIQUE/BELGIË - Tel. +32 22991111

EE/2010/1114 raames ning komisjon on andnud sellele oma hinnangu. TJA (toona EKA nimetuse all) märkis, et asjaomane turg hõlmab püsiliinide lõppsegmente kliendi rajatiste ja alternatiivse operaatori lähima ühenduspunkti vahel, mis võib erandjuhul olla ka võrgu kõrgemal, s.t riigi tasandil. Leiti, et Ethernet- ja/või ATM-tehnoloogial põhinevad püsiliinid ei asenda tavapäraseid püsiliine. Ka sisemist varustamist ei käsitatud turu osana. Asjaomane turg oli riigisisese ulatusega. Elion nimetati märkimisväärse turujõuga ettevõtteks ning säilitati varem kehtestatud kohustused seoses juurdepääsu, mittediskrimineerimise, läbipaistvuse, hinnakontrolli (ülalt-alla ajaloolisel kulubaasil ja täielikult jaotatavatel kuludel põhinev kulupõhisuse kohustus) ja kuluarvestuste lahususega. Eesti püsiliinide magistraalsegmentide turg on vabaks lastud.

Komisjon palus Eesti reguleerival asutusel panna lõppmeetmes selgemalt paika piiri magistraalsegmentide turu ja püsiliinide lõppsegmentide turu vahel ning arvata asjaomase turu hulka ka Etherneti-põhised püsiliinid, kui neid Eestis kasutama hakatakse.

II.2. Turu määratlus

Nagu ka eelmises turuanalüüsis hõlmab asjaomane turg püsiliinide lõppsegmente kliendi rajatiste ja alternatiivse operaatori lähima ühenduspunkti vahel, mis on reeglina kohalikul tasandil, kuid võib erandjuhul olla ka võrgu kõrgemal, s.t riigi tasandil⁶. TJA määratluse kohaselt kuuluvad asjaomase turu koosseisu vaskpaaril ja kiudoptilisel kaablil põhinevad juurdepääsutooted, mille pakkumiseks kasutatakse traditsioonilisi vahendeid (nt SDH/PDH), aga ka Etherneti tehnoloogiat⁷.

TJA ei arva asjaomase turu koosseisu turgude 3a ja 3b juurdepääsutooteid⁸. TJA leiab, et lairiba juurdepääsu teenused (turg 3b) ei asenda püsiliini lõppsegmente, sest nende kahe funktsioonid, nõuded ja hinnad on erinevad. Samuti leiab TJA, et juurdepääs vaskpaar- ja kiudoptilistele liinidele (turg 3a) asendab püsiliinide lõppsegmente vaid osaliselt ning seepärast on need asjaomase turu määratlusest välja jäetud⁹.

Turg on oma geograafiliselt ulatuselt riigisisene.

III.3. Kolme kriteeriumi test

Kuna Eestis on püsiliini teenuste mahud aastate jooksul järjepidevalt vähenenud, tegi TJA püsiliinide lõppsegmentide hulgituru kohta kolme kriteeriumi testi.

Esimese kriteeriumi kohta leidis TJA, et endiselt esineb struktuurseid turule sisenemise tõkkeid, mille põhjuseks on eelkõige sellise taristu rajamisega kaasnevad suured pöördumatud kulud. Samas selgitab TJA, et struktuurseid sisenemistõkkeid leevendavad kaks asjaolu: esiteks ei esine regulatiivseid turule sisenemise tõkkeid, sest juurdepääsu

---

side sektori asjaomaste toote- ja teenuseturgude kohta, mis vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta) on tundlikud eelneva reguleerimise suhtes (eelmine soovitus asjakohaste turgude kohta), ELT L 344, 28.12.2007, lk 65.

⁶ TJA selgitas, et nagu ka eelmise turuanalüüsi puhul, on erandliku lähenemise põhjuseks see, et alternatiivsete operaatorite võrgu ulatus on piiratud ja teatavate asjaolude korral ei ole nad suutelised siduma oma võrke juurdepääsuvõrgu kõige madalama tasandi ühenduspunktis.

⁷ Teabenõudele saadetud vastuses selgitas TJA, et Etherneti tehnoloogiat kasutatakse peamiselt kiudoptiliste võrkude puhul.

⁸ Vastuses teabenõudele selgitab TJA veel, et koaksiaalkaabli kaudu telesaateid edastavad sideettevõtjad ei paku Eestis juurdepääsutooteid, millel oleksid püsiliinide lõppsegmentide omadused.

⁹ Eelkõige juhib TJA tähelepanu sellele, et kliendiliini baasühendust ei pakuta seadmetega, millega tagatakse määratletud kiirusega eraldi lairibaühendus (kui just lõppkasutaja selliseid seadmeid ei paigalda).

tsiviilehituse taristule reguleeritakse eelneva turu tasandil. Selle kohta teatas Eesti reguleeriv asutus vastuses teabenõudele, et turu 3a parandusmeetmena on märkimisväärse turujõuga operaator kohustatud pakkuma kulupõhiste hindadega juurdepääsu kaablikanaliseerimisele ning vaba mahu puudumise korral peab ta lubama uue kaablikanaliseerimise rajamist. Teiseks märgib TJA, et püsiliinide lõppsegmentide pakkumine Eestis kahaneb ning juurdepääsu soovijad kasutavad oma klientidele juurdepääsuliinide rentimiseks üha enam lairibajuurdepääsu hulgituru sisendeid ja pakuvad nende sisendite kaudu lõppsegmentide jaateenuseid.

Teise kriteeriumi puhul leiab TJA, et püsiliini lõppsegmentide hulgiturg Eestis on nii mahu kui ka tulude mõttes kahanev turg. Püsiliiniteenuste pakkumine on oluliselt vähenenud nii jae- kui ka hulgimüügi tasandil¹⁰ ning [...]. TJA märkis, et nüüdseks on mitu alternatiivset operaatorit võtnud Eestis kasutusele oma võrgutaristu ja seega saavad ettevõtjad osta püsiliini otse mitme tarnija käest (nt Televõrk ja Eesti Raudtee). Samuti selgitas TJA, et alternatiivsed operaatorid kasutavad püsiliinide lõppsegmentide pakkumise komponendina üha enam vaskpaaril ja kiudoptilisel kaablil põhinevaid juurdepääsutooteid ning paljud varasemad püsiliinide kasutajad lähevad üle lairibasisendile¹¹. Selle tulemusena on alternatiivsete operaatorite turuosad püsiliini lõppsegmentide hulgiturul oluliselt kasvanud¹². TJA järeldas, et turg liigub tõhusa konkurentsi poole.

Kolmanda kriteeriumi kohta märkis TJA, et võimalike konkurentsi probleemide lahendamiseks piisab konkurentsiõigusest. TJA rõhutas, et aastatel 2007–2013 ei teatatud ühestki konkurentsi probleemist ning seadusandjale ei ole esitatud ühtegi kaebust püsiliini lõppsegmentide hulgituru toimimise kohta. Lisaks kinnitas TJA vastuses teabenõudele, et ükski sidusrühm ei ole tõstatanud küsimusi seoses piirangute kavandatud kaotamisega ning ükski püsiliinide lõppsegmentide reguleeritud hulgimüügi praegune kasutaja ei ole väljendanud vastumeelsust piirangute kaotamisele.

Sellise hinnangu põhjal järeldeb TJA, et viimase kolme aasta jooksul on püsiliinide lõppsegmentide turg liikunud konkurentsi suunas ja seepärast ei ole teine kriteerium vaatamata säilinud kõrgetele turule sisenemise tõketele siiski täidetud ning turu võib vabaks lasta.

III. HINDAMINE

Komisjon on TJA teate ja lisateabe läbi vaadanud ning soovib teha järgmised märkused¹³.

Regulatiivsete kohustuste kaotamine

Komisjon võtab teadmiseks TJA poolt teabenõude vastuses esitatud selgituse selle kohta, et püsiliini lõppsegmentide hulgituru praegune regulatsioon kaotatakse pärast kavandatavate meetmete jõustumist järk-järgult, sest

¹⁰ Vastuses teabenõudele esitas TJA arvandmed, mille kohaselt oli hulgitasandi püsiliinide arv 2014. aasta kolmandaks kvartaliks kahanenud 2011. aasta ligikaudu 25 000-lt umbes 8500-ni. Prognooside kohaselt jääb 2017. aastaks alles vaid umbes 5000 püsiliini. Lõpp-püsiliinide kohta märkis TJA, et vaskpaaril põhinevate liinide arv kahanes jaetasandil 2011. aasta 1500-lt 876-ni 2013 aastal ja hulgitasandil sama ajavahemiku jooksul 1127-lt 1040-ni.

¹¹ TJA viitab lairibavõrgu juurdepääsu hulgituru kvaliteetsele tootele, mis võimaldab üles- ja allalaadimise kiiruseks kuni 300 Mbit/s.

¹² [...] Elionil ei ole enam kõigis segmentides (st 65 kbit/s kuni 2 Mbit/s, 2Mbit/s kuni 34 Mbit/s ja 34 Mbit/s kuni 155 Mbit/s) olulist turuosa.

¹³ Vastavalt raamdirektiivi artikli 7 lõikele 3.

tururegulatsiooni kaotamine ei tähenda tegelikult püsiliinide lõppsegmentide turul pakutavate Elioni hulgiteenuste automaatset lõpetamist.

Selleks, et regulatsiooni kaotamine toimuks prognoositaval ja läbipaistval moel, soovib komisjon TJA-l kehtestada lõppmeetmes märkimisväärse turujõuga operaatori jaoks kohustus teavitada piisavalt varakult isikuid, keda kohustuste kaotamine mõjutab. Seega peaks märkimisväärse turujõuga operaator informeerima kõiki praegu reguleeritud tingimustel püsiliinide lõppsegmenti teenust ostvaid operaatoreid sellest, kas ja millisel kuupäeval võidakse praeguseid tingimusi muuta.

Raamdirektiivi artikli 7 lõike 7 kohaselt peab TJA võtma võimalikult täielikult arvesse muude riikide reguleerivate asutuste, BERECi ja komisjoni märkusi ja võib vastu võtta sellest tuleneva meetme eelnõu. Kui see on tehtud, annab ta sellest komisjonile teada.

Komisjoni seisukoht seoses kõnealuse konkreetse teatega ei piira mis tahes seisukohti, mida komisjon võib võtta muude teatatud meetmete eelnõude kohta.

Vastavalt soovitus 2008/850/EÜ¹⁴ punktile 15 avaldab komisjon käesoleva dokumendi oma veebisaidil. Komisjon ei pea käesolevas dokumendis sisalduvat teavet konfidentsiaalseks. Palume Teil teatada komisjonile¹⁵ kolme tööpäeva jooksul pärast kirja kättesaamist, kas Teie arvates sisaldab käesolev dokument ärisaladust käsitlevate ELi või riiklike õigusnormide kohaselt konfidentsiaalset teavet, mida soovite dokumendist enne selle avaldamist välja jätta. Teie sellekohane taotlus peab olema põhjendatud.

TÕESTATUD KOOPIA
Peasekretäri nimel

Jordi AYET PUIGARNAU
Kantselei juhataja
EUROOPA KOMISJON

Komisjoni nimel
lugupidamisega
peadirektor
Robert Madelin

¹⁴ Komisjoni soovitus 2008/850/EÜ, 15. oktoober 2008, teavitamise, tähtaegade ja konsultatsioonide kohta, mis on ette nähtud direktiivi 2002/21/EÜ artikliga 7 (ELT L 301, 12.11.2008, lk 23).

¹⁵ Taotlus tuleks saata kas e-posti aadressil CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu või faksiga: +32 2 298 87 82.